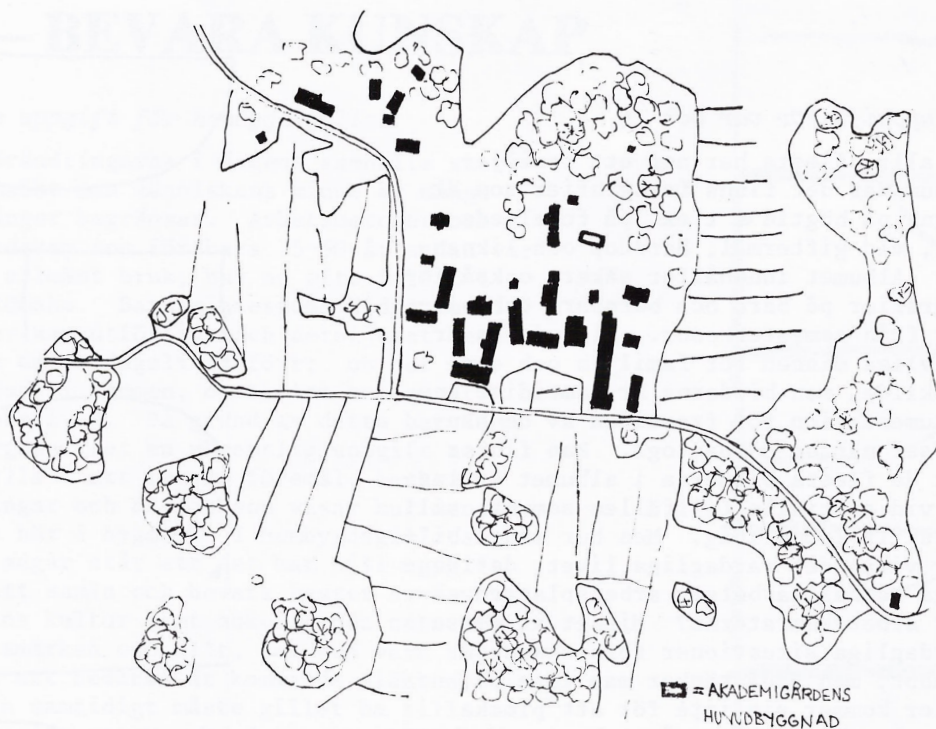
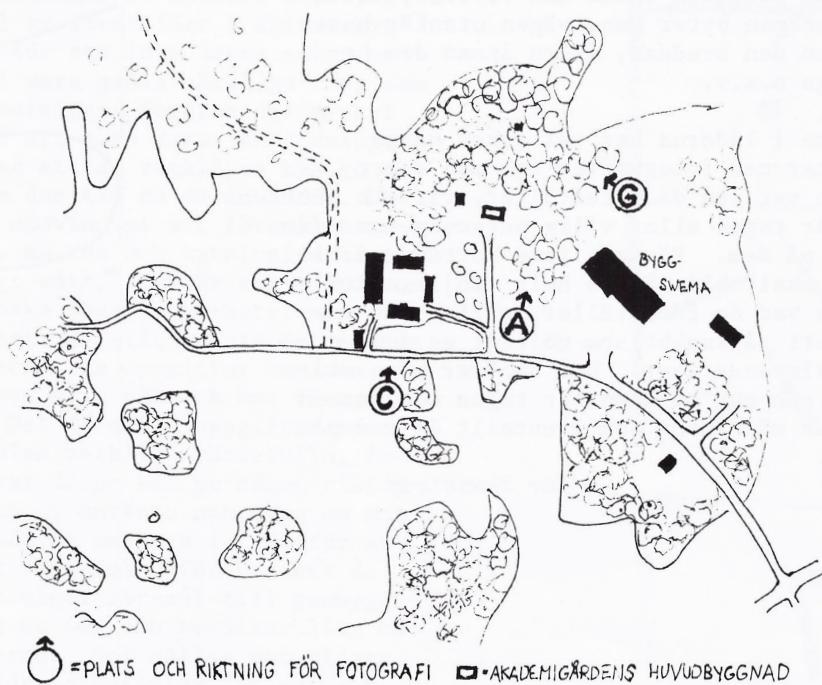

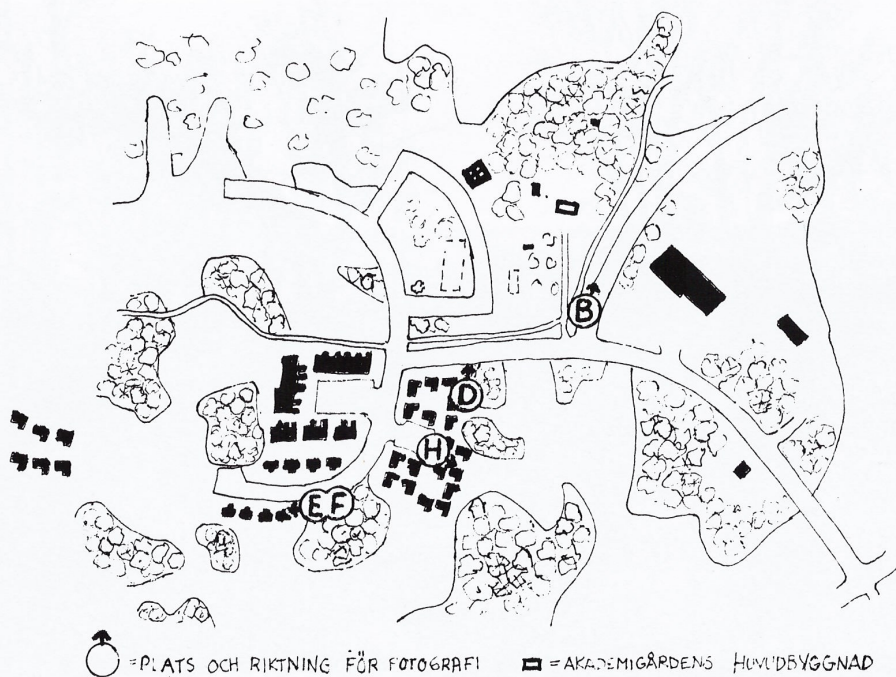
HUR TARV BLEV VÄSTRA ÄNGBY

Tarvs by, som den såg ut på laga skifteskartan av år 1867.

Karta över Gamla Tarv, våren 1977.

Karta över Västra Ängby, f.d. Gamla Tarv, oktober 1978.

Knivsta genomgår just nu en mycket snabb förändring. 1977 var invånarantalet 4 527, men enligt prognoser skall folkmängden ha fördubbats till 1985. Exploateringen sker, som på så många andra håll, i snabb takt. Man bygger helt nya bostadsområden där det förut var åker, äng eller skog. Jordbruken och de gamla gårdarna försvinner, helt eller delvis.

På grund av denna omvandling har hembygdsbygdet en viktig uppgift i att dokumentera det som förändras och det som för alltid försvinner. Det gäller emellertid att vara vaksam, för omvandlingen sker så snabbt när väl exploateringen är påbörjad. Ett exempel på denna är uppförandet av det nya bostadsområdet Västra Ängby på den mark som har utgjorts av fastigheten Tarv 1:1, kallad Gamla Tarv.

Vid Gamla Tarv låg före laga skiftet Tarvs by som bestod av fem gårdar. Den största gården tillhörde Uppsala universitet sedan 1624. De andra gårdarna var mindre och av dem tillhörde en gård Kronan och de andra tre var frälseägd. Dessa tre gårdar brukades av småbönder och de tillhörde på 1750-talet greve Gyllenstolpe på Noor. Sena-

re under 1700-talet innehades de av baron Sack på Krusenbergs. Vid laga skiftet på 1860-talet delades jorden upp så att akademigården fick vara kvar på sin gamla plats medan de andra gårdarna fick flytta från de gamla bytomterna. De nya gårdarna som då uppstod var Nya Tarv, Lilla Tarv och Åby.

Fotografierna som följer visar hur snabbt och fullständigt en miljö kan förändras vid en exploatering, trots att man här tagit mer hänsyn till naturen och den gamla bebyggelsen än man har gjort på andra håll. Det är dock inte bara förändringarna i miljön som är viktiga att dokumentera, även gårds- och bynamnen förändras eller försvinner. Eftersom det nya bostadsområdet heter Västra Ängby kan man fråga sig om själva namnet "Tarv" kommer att fortleva? Kommer det så småningom, ja kanske redan om 50 år, att försvinna ur folks medvetande, då inte gårdsnamnet brukas längre? Man kan också till sist fråga sig om det inte lät fint nog att kalla också bostadsområdet för "Tarv" i stället för den otympliga nykonstruktionen "Västra Ängby"?

Per Thunström

Bild A, B

Ett exempel på det som måste dokumenteras är de förändringar i naturen som exploateringen medför, genom bland annat vägdragningar. Bilderna visar förändringen av en bit natur, en lövdunge, mellan Gamla Tarvs gårdstomt och Bygg-Swema. Bild A togs i april 1977 och bild B i oktober 1978.

A

B

Bild C, D

Det är också viktigt att dokumentera de gamla miljöer som försvinner p.g.a. nybyggnationen. Här har gårdens ekonomihus försvunnit ett efter ett. Först ladugård, sedan magasin och vagnslider. På bild D håller man på med rivningen av den gamla logen.

C

D

Bild E, F

Samtidigt som de försvinnande miljöerna dokumenteras måste man också bevaka den snabba uppbyggnaden av de nya husen. Fotografierna E och F är tagna med knappt fyra månaders mellanrum, i juli och i augusti 1978. Där man i juli höll på med grundarbeten är i oktober väggar och tak på plats och de hus i området som fick tak i juli har man i oktober flyttat in i.

E

F

Bild G, H

Arbetet med att bygga vägarna och husen är också viktigt att dokumentera p.g.a. den snabba förändring och förnyelse som konstruktioner, maskiner och metoder genomgår. Bild G visar hur man tar bort jord från de bergknallar som skall sprängas bort för Apelsinvägens dragning i oktober 1977. Bild H visarläggning av taktegel på ett vinkelhus i kvarteret Plommonet i juli 1978.

G

H

1½-pl. radhus utan källare, 4½ rok. Lägenhetsyta 122,0 m², produktionskostnad 367.000:-, låneunderlag/pantvärde 333.000:-.

Finansiering: Bottenlån 233.100:-, bostadslån 83.200:-, insats 50.700:-. Summa: 367.000:-.

Handpenning om 12.000:- kronor erlägges vid kontraktsskrivningen, resterande del på tillträdesdagen.

Preliminär månadskostnad inkl. värme och varmvatten blir brutto 2.000:- - 2.200:- kronor.

VILLAVISNING ÄNGBY, KNIVSTA

Lördagen den 7 okt och söndagen den 8 okt. kl 11.00 — 15.00. Visningar anordnas även den 14-15 okt. och 21-22 okt.

I Västra Ängby, Knivsta uppför HSB Uppsala i en första etapp 68 småhus i form av enplans vinkelhus samt 1 1/2 plans rad- och kedjehus.

HSB Uppsala visar nu ett vinkelhus på 122 kvm vid Plommonvägen 43.

